

Nota van Beantwoording zienswijzen NRD

Deze Nota van Beantwoording gaat in op de zienswijzen die zijn ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de uit te voeren milieueffectrapportage (m.e.r.) voor de Omgevingsvisie de Bilt 2040. Per zienswijze zijn puntsgewijs de adviezen samengevat. Per advies/punt is aangegeven wat wij met het advies doen. Van 7 oktober tot en met 3 november was de gelegenheid voor het indienen van zienswijzen. Wij hebben 12 zienswijzen ontvangen.

Nr.	Indiener Zienswijze
1.	Provincie Utrecht (ambtelijke reactie)
2.	Adviesraad Sociaal Domein
3.	IVN De Bilt e.o. / Stichting Milieuzorg Zeist
4.	Bewonersvereniging Maartensdijk Zuid
5.	Gemeente Utrecht (ambtelijke reactie)
6.	Bewonersvereniging Groenekanseweg De Bilt
7.	Stichting Behoud Slagenlandschap Maartensdijk Oost
8.	Inwoner 1
9.	GGDrU
10.	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (ambtelijke reactie)
11.	Inwoner 2
12.	Mooisticht

Nr.	Indiener	Reactie	Antwoord
1.	Provincie Utrecht (ambtelijke reactie)	1. Mist de regionale doelstelling van de groei van de bevolking zonder groei van het autoverkeer. Indiener geeft aan dit belangrijk te vinden, ook i.v.m. het uitwerken van de vergezichten. Dit heeft volgens de indiener tot gevolg dat er weinig aandacht is voor de fiets en het aantrekkelijker maken van de omgeving om te fietsen en te lopen.	1. Dat is nu inderdaad geen (voorlopige) ambitie, maar zit wel als alternatief in vergezicht 3 waarin de nadruk ligt op collectieve mobiliteit met sterke bevolkingsgroei. Genoemde ambitie zou een uitkomst kunnen zijn van de Toekomstdebatten. In dat geval komt dat doel terug in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie. Deze

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Ziet doelstellingen in de voorlopige koers voor mobiliteit en doelstellingen voor gezondheid, milieu en veiligheid die niet makkelijk verenigbaar zijn. Bijvoorbeeld: Waar harder gereden wordt dan 50 km/uur worden auto's, fietsers en voetgangers gescheiden. Indiener vindt dit wel erg marginaal als je ondertussen ook stelt dat de gemeente zorgt voor een hoog veiligheidsniveau en dat de omgeving moet uitnodigen om te sporten, bewegen en ontmoeten. 3. Zou onder mobiliteit bij de doelstellingen meer specifieke aandacht verwachten voor gezonde vormen van mobiliteit. De gemeente lijkt nog erg gericht op het faciliteren van de auto en veel minder op de fiets, laat staan het extra faciliteren van fietsen en wandelen om mensen in beweging te krijgen, emissies te beperken en de regio leefbaar te houden. Een enkele uitzondering daargelaten. 4. Geeft aan dat als je bovenstaande punten niet meeneemt in de vergezichten, dit ook niet kan worden meegewogen in het MER. Indiener mist daarom een vergezicht waarin bovenstaande punten terugkomen. 5. Vindt het onduidelijk hoe de relaties tussen de verschillende thema's worden onderzocht. En in hoeverre combinaties die nu niet in één vergezicht bij elkaar staan goed kunnen worden beoordeeld in het MER. 6. Vindt de uitwerking van de indicatoren vrij minimaal om op te reageren. Onduidelijk is wat er exact met de 	<p>ambitie wordt dan vervolgens getoetst in deel B van het planMER.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wij zien zeker uitdagingen in het verenigen van alle doelstellingen. De Omgevingswet geeft mee om integraal te kijken en waar nodig keuzes te maken. In m.n. het Voorontwerp-Omgevingsvisie en de uiteindelijke Omgevingsvisie worden deze thema's verder uitgewerkt. 3. Vergezicht 3 en 4 zetten in op collectieve mobiliteit. Vergezicht 4 besteedt extra aandacht aan opkomende concepten zoals autodelen en snelle fietspaden. Vergezicht 2 zet in op betere facilitering van de individuele mobiliteit, wat betekent dat we als gemeente meer sturing geven aan de transitie naar duurzame mobiliteit (ruimte voor laadpalen, nieuwe concepten zoals autodelen en snelle fietspaden). Genoemde ambities kunnen een uitkomst zijn van de Toekomstdebatten. In dat geval komen deze terug in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie en worden deze ambities vervolgens getoetst in deel B van het planMER. 4. In de 4 vergezichten komen bovenstaande punten enigszins terug (zie ook bovenstaande antwoorden). In de Kern van de Visie vindt verdere uitwerking plaats. Indien uit de Toekomstdebatten de wens komt om hier (inzet collectieve mobiliteit en/of andere vormen van schone mobiliteit) op in te zetten, kunnen wij dit meenemen in de Kern van de Visie en het
--	--	---	---

		<p>bereikbaarheidsindicatoren wordt beoordeeld. Indiener denkt dat op deze wijze weinig te beoordelen valt/ weinig verschillen uit het MER komen, zeker op hoofdlijnen.</p> <p>7. Stelt voor om de term <i>langzaam verkeer</i> te vervangen voor <i>bereikbaarheid voor fietsers en wandelaars</i>.</p> <p>8. Vindt dat sommige indicatoren niet erg lijken aan te sluiten bij de uitspraken in de vergezichten.</p> <p>9. Mist bij gezondheidsbevordering de invloed op het stiltegebied. Indiener stelt voor om misschien zelfs aandacht te besteden aan of er nog stillere gebieden in de directe omgeving zijn gezien de ontwikkelingen in verband met de gezonde leefomgeving, waar mensen kunnen ontspannen.</p>	<p>Voorontwerp-Omgevingsvisie. In dat geval worden deze ambities inclusief uitwerkingen getoetst in het planMER deel B.</p> <p>5. In het MER deel A worden de hoeken van het speelveld beoordeeld. In de vergezichten worden al relaties gelegd tussen enkele belangrijke thema's. In de Kern van de Visie komen samenhangende combinaties van verschillende thema's nader aan de orde. Die worden vervolgens in het Voorontwerp-Omgevingsvisie verder uitgewerkt. In deel B van het MER wordt dit vervolgens weer beoordeeld.</p> <p>6. In deel A van het MER wordt globaal de bereikbaarheid beoordeeld. Dan gaat het bijvoorbeeld om bereikbaarheid van OV-knooppunten, routes en netwerken. In het hoofdstuk "toetsing uitbreiding dorpen" wordt dieper ingegaan op de bereikbaarheid van de uitbreidingen. In deel B van het MER worden deze thema's verder uitgewerkt.</p> <p>7. Wij passen dit aan en gebruiken voortaan <i>bereikbaarheid voor fietsers en wandelaars</i> i.p.v. <i>langzaam verkeer</i>.</p> <p>8. Naast de vergezichten, wordt ook de voorlopige koers beoordeeld. De indicatoren sluiten dus niet alleen aan op de vergezichten, maar ook op de voorlopige koers.</p>
--	--	---	--

			<p>9. De invloed op het stiltegebied wordt meegenomen in het MER deel A en B, als onderdeel van het Natura2000 gebied Oostelijke Vechtplassen.</p>
2.	Adviesraad Sociaal Domein	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adviseert meer rekening te houden met de wisselwerking tussen stenen en mensen. Richt de focus evenzeer op de samenhang tussen wonen, zorgvoorzieningen en overige voorzieningen (verenigingsleven, ontmoetingsplekken) 2. Adviseert méér aandacht te besteden aan de relatie bestaande woningvoorraad, nieuwbouw en transformatie. 3. Vindt dat een speerpunt moet zijn om de woningvoorraad en woonomgeving geschikt te maken voor ouderen die langer zelfstandig wonen en zorg nodig hebben. Daarnaast moet volgens de indiener worden ingezet op nieuwbouw om de doorstroming te bevorderen. 4. Vindt dat de scherpste en de urgentie van het woningvraagstuk onvoldoende wordt onderkend. Indiener vindt dat ingezet moet worden op een versnelling van bouwprojecten en transformaties. 5. Onderstreept het belang en de noodzaak van het MER om met behulp van effectbeoordelingen tot een goede integrale afweging van belangen te komen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dit relevante punt zal vooral aan de orde moeten komen bij het integreren van alle ambities. Daarom nemen wij dit advies mee in de uitwerking van de Kern van de Visie en de Omgevingsvisie (inclusief overige tussenproducten). 2. Zie ook punt 1. Ook dit nemen wij mee in de uitwerking van de Kern van de Visie en de Omgevingsvisie (incl. de overige tussenproducten). 3. Wij kunnen ons hierin vinden en hebben deze ambities al opgenomen in de Koersnotitie. 4. De gemeente deelt deze zorg en is zich zeer bewust van de urgentie tot versnelling van de woningbouw en het betaalbaar bouwen voor verschillende doelgroepen. Daartoe lopen voor de korte termijn allerlei concrete initiatieven en projecten, die gewoon doorgaan. Daarnaast moet voor de lange termijn de Omgevingsvisie voor verdere ontwikkelingen het samenhangende kader en perspectief bieden. 5. Hiervan nemen wij met instemming kennis.

3	IVN De Bilt e.o. / Stichting Milieuzorg Zeist	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vindt het goed dat een planMER wordt uitgevoerd. Zo ontstaat een beter inzicht in de te maken keuzes. Indiener geeft aan dat dit wel afhankelijk is van het Detailniveau en ook de Reikwijdte van het planMER. Indiener geeft tevens een uitgebreide samenvatting van het voorgenomen proces om tot een gemeentelijke Omgevingsvisie te komen en de rol van het MER daarin. 2. Pleit om (in de NRD) expliciteter stil te staan bij de referentiesituatie, wat deze inhoudt en wat daar al dan niet in wordt meegenomen. 3. Vraagt zich af wat met de reacties op de Basisverkenning is gedaan en of dit al dan niet nog tot een aanvulling van de Basisverkenning heeft geleid. 4. Brengt verschillende rapporten (o.a. Ecoscan en de cultuurhistorische waardenkaart) met waardevolle informatie onder de aandacht op basis waarvan in ieder geval een bepaald beeld van aanwezige kwaliteiten en dus ook het DNA van De Bilt kan worden gegeven. 5. Had graag gezien dat de vergezichten eerst ter consultatie aan de bevolking waren voorgelegd. Om zo te borgen dat de vergezichten een getrouw beeld geven van de opbrengst van de 1^e Maand van de Leefomgeving. 6. Leidt uit het 'Participatieverslag eerste Maand van de Leefomgeving' en het advies 'De Bilt – Wonen in een groene omgeving' af dat bewoners en organisaties 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hiervan nemen wij met instemming kennis. 2. Wij onderschrijven het belang van een goed omschreven referentiesituatie, zodat de vergezichten op een objectieve manier kunnen worden beoordeeld. In de Basisverkenning staat de huidige situatie vrij uitvoerig omschreven. De huidige situatie is nagenoeg gelijk aan de referentiesituatie. Het MER bouwt hierop de voort. Een verdere detaillering van de referentiesituatie heeft weinig toegevoegde waarde voor het globale toetsingsniveau van het MER. 3. De reacties op de Basisverkenning nemen wij mee in de verdere uitwerking van (deel B van) de Omgevingsvisie. Deels nemen wij die ook al mee in het MER. Wij brengen geen nieuwe versie van de Basisverkenning uit. Feitelijk is de Basisverkenning dus een soort groeidocument, dat zijn beslag krijgt in de vastgestelde Omgevingsvisie. 4. Wij danken de indiener voor het onder de aandacht brengen van deze rapporten. Deze rapporten zijn bij ons bekend en hebben wij waar mogelijk meegenomen in het opstellen van de Basisverkenning. 5. De vergezichten geven de hoeken van het speelveld weer, die zijn opgesteld aan de hand van de Basisverkenning en de 1^e Maand van de Leefomgeving (MvdL). Ons inziens was het
---	---	---	--

		<p>tamelijk kritisch staan t.a.v. bouwen vanuit het perspectief vanuit de Regio-U16, zeker als dat ten koste van de groene kwaliteiten van de gemeente gaat. Indiener adviseert daarom om af te bakenen wat de bandbreedte is die bij de diverse vergezichten wordt aangehouden en ook waarop deze dan is gebaseerd, dat dus (mede of juist ook met name) in relatie tot hetgeen in de 1^e Maand van de Leefomgeving is opgehaald.</p> <p>7. Wat betreft groei en met name ook de economische groei pleit indiener voor een algehele koerswijziging of zo men wil 'omslag' naar een circulaire economie die enerzijds binnen de grenzen die de aarde daaraan stelt blijft, dus met respect voor de aldaar voorkomende ecosystemen/natuur/biodiversiteit en anderzijds inclusief is, dus ook rekening houdend met de minimale basisbehoeften van de mens. Alhoewel er in die zin (wellicht) diverse ontwikkelingsmodellen (mogelijk) zijn, spreekt indiener in het bijzonder de zogenoemde 'Donut-aanpak' aan. Volgens indiener zou het mooi zijn als de gemeente De Bilt in die zin een voorbeeldgemeente m.b.t. duurzame ontwikkeling zou worden.</p> <p>8. Het valt de indiener op dat in het Beoordelingskader op geen enkele wijze op daarbij relevant geachte (wettelijke) (beleids-)kaders wordt ingegaan, evenals op bepaalde ambities. In die zin is het volgens de indiener goed als daar nader bij wordt stilgestaan, aangezien je anders ook geen duidelijk beeld hebt op basis waarvan de toetsing plaatsvindt.</p>	<p>daarom niet nodig om de vergezichten terug te leggen bij de bevolking. Bovendien houden we zo de vaart in het proces. De gemeenteraad heeft zich overigens gebogen over de relevantie van de vier vergezichten, voordat het college de Koersnotitie met de vergezichten heeft vastgesteld. De raad was daar positief over. In de 2^e MvdL gaan wij voorkeuren bij de samenleving ophalen aan de hand van de Dialoognotitie en de uitkomsten van het planMER deel A, voortbouwend op de Koersnotitie.</p> <p>6. De bandbreedte voor de aantallen woningen in de vergezichten hangt samen met de mate waarin de gemeente zou willen inspelen op de woningbehoefte. Als ondergrens is de voorlopige koers (ongeveer aantal woningen op basis van de eigenbehoefte tot 2030) gehanteerd. Die woningbouwopgave bedraagt fors minder dan de eigen behoefte tot 2040. Als bovengrens is genomen woningbouw op basis van twee keer de eigen behoefte tot 2040. Die is gebaseerd op een schatting van de potentiële plancapaciteit van alle harde en onzekere woningbouwlocaties bij elkaar. Hoewel wellicht minder pregnant genoemd in de 1^e Maand van de Leefomgeving, kwam ook deze mogelijkheid uit de participatieronde en de bestuurlijke inbreng. Door deze bandbreedte te hanteren in de vergezichten kunnen de effecten op het milieu en de omgeving (en dus ook op de groene kwaliteiten) inzichtelijk worden gemaakt per vergezicht/ aantal woningen. Hierdoor kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt.</p>
--	--	---	---

		<p>9. Geeft ter overweging mee het 'Rad voor de Leefomgeving' toe te passen om tot een meer integrale beoordeling (en dus toetsing) te komen. Indiener vraagt zich namelijk af hoe men uiteindelijk tot een integrale beoordeling komt door het gebruik van de voorgestelde 'Dashboards'.</p> <p>10. Adviseert om voor de Natura 2000 gebieden breder te onderzoeken wat de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn.</p> <p>11. Geeft aan dat, voor zover zij het hebben kunnen beoordelen, het Beoordelingskader en de daartoe gegeven beoordelingsthema's en ook de bijbehorende indicatoren vrij volledig worden geacht, daarvoor geeft de Indiener complimenten. Wel kunnen er volgens de indiener aanvullende opmerkingen worden gemaakt, zowel in algemene zin, als per specifiek beoordelingsthema.</p> <p>12. Het valt de indiener op dat vaak t.a.v. de gekozen 'Beoordelingsmethode' wordt gekozen voor een kwalitatieve toetsing, dus dan naar verwachting op basis van 'expert-judgement'. Volgens de indiener zou een meer kwantitatieve toetsing voor zover mogelijk toch de voorkeur hebben, althans voor zover dat uiteraard (gezien beschikbare modellen) mogelijk is.</p> <p>13. Wat betreft eventuele toekomstige ontwikkelingen op de bodem en het water acht de indiener ook die op met name de kwel van belang, ook gezien de ligging van De Bilt op de overgang van de Heuvelrug naar lager gelegen gebieden als het</p>	<p>7. De transitie naar een circulaire economie is een belangrijk uitgangspunt in de voorlopige koers. Genoemde ambities kunnen een uitkomst zijn van de Toekomstdebatten. In dat geval komen die terug in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie en worden deze ambities vervolgens getoetst in deel B van het planMER.</p> <p>In het MER wordt gebruik gemaakt van een set van beoordelingscriteria en worden de voorlopige ambities getoetst. Wij zijn ervan overtuigd dat de beoordelingscriteria voldoende inzicht in de milieu- en omgevingseffecten geven om weloverwogen keuzes te maken. Mogelijk dat de interessante Donut-aanpak terug kan komen in de eindrapportage van het MER, waarin ook beleidsaanbevelingen komen te staan. Ondersteunend bureau Antea heeft hier regelmatig mee gewerkt in andere planMERS. Wij brengen dit onder hun aandacht.</p> <p>8. In het beoordelingskader in de NRD en het MER (deel A en B) staan de indicatoren waarop getoetst wordt. Per indicator is het afhankelijk hoe de toetsing plaatsvindt. Bij bijvoorbeeld luchtkwaliteit en geluid wordt getoetst aan de WHO-advieswaarden. Niet voor elke indicator is het mogelijk om aan dergelijke kaders/waarden te toetsen. In de Basisverkenning en ook in het MER staan de beleidskaders en de referentiesituatie beschreven.</p>
--	--	---	---

		<p>Noorderpark/Vechtplassengebied en ook het Kromme Rijngebied. Verder goed dat ook specifiek aandacht wordt besteed aan bodemdaling.</p> <p>14. Onderstreept het belang om ook naar de ‘effecten op binnenstedelijke groenstructuren’ te kijken, dat niet alleen vanwege de betekenis voor de biodiversiteit, maar ook vanwege het belang van het groen voor het algemene leefklimaat, waaronder de gezondheid van de mens, klimaatadaptatie, zoals aanpak hittestress, etc.</p> <p>15. Adviseert om de indicator biodiversiteit beter te duiden, zodat ook duidelijk is hoe men daarbij de beoordeling dan een nadere invulling aan gaat geven. Verder zou hierbij ook naar de eventuele effecten van ontwikkelingen op aanwezige (beschermde) soorten moeten worden gekeken, zowel op het niveau van het individu, als op populatie-/netwerkniveau, dat ook bezien vanuit de wettelijke vereiste ‘gunstige staat van instandhouding’ van beschermde soorten.</p> <p>16. Is een voorstander van dat voor het gehele grondgebied van de gemeente minimaal wordt uitgegaan van een zogenoemde ‘Basiskwaliteit Natuur’, zij het voor bepaalde gebieden, zoals de binnen de gemeente aanwezige ‘Natura-2000 gebieden’ dus met name ook de zogenoemde ‘Aanwijzingsbesluiten’ en wat betreft het ‘NNN’ het in die zin op dit moment vigerende ‘Natuurplan provincie Utrecht’.</p>	<p>9. Zie het antwoord op punt 7.</p> <p>10. Voor de Oostelijke Vechtplassen worden in deel A van het MER de verstoringfactoren meegenomen. Bovendien worden effecten op de natuur in algemene zin meegenomen, dat heeft ook een correlatie met de instandhoudingsdoelstellingen van de Oostelijke Vechtplassen. In deel B van het MER wordt dit verder uitgewerkt.</p> <p>11. Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>12. Indien mogelijk is de toetsing van indicatoren in het MER kwantitatief van aard. Echter, door het abstractieniveau van de Omgevingsvisie en daardoor ook het MER is dat dikwijls niet mogelijk en/of wenselijk. In dat geval is de toetsing van de indicatoren van kwalitatieve aard.</p> <p>13. Hiervan nemen wij met instemming kennis.</p> <p>14. Hiervan nemen wij met instemming kennis.</p> <p>15. In het MER wordt een onderscheid gemaakt tussen het effect op rode lijst soorten en overige soorten. Verdere toespitsing op soorten past niet bij de schaal van de Omgevingsvisie en het strategisch karakter van de ambities.</p> <p>16. Genoemde ambities kunnen een uitkomst zijn van de Toekomstdebatten. In dat geval komen deze terug in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-</p>
--	--	---	--

		<p>17. Geeft aan dat expliciet de Nieuwe Hollandse Waterlinie als UNESCO Werelderfgoed moet worden genoemd en waar eventueel een HIA voor moet worden uitgevoerd. Verder vallen binnen de gemeente diverse gebieden die door de provincie Utrecht als vallend binnen de 'Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)' zijn aangewezen, waarbij het behalve om de 'NHW', dus bijvoorbeeld ook gaat om de buitenplaatsenzone van de 'Stichtse Lustwarande (SLW)'.</p> <p>18. Wat betreft wonen is het volgens de indiener goed om naar de 'impact op de leefomgeving' (in brede zin) te kijken, ook al zou dat volgens de indiener dan nog wel in nadere subindicatoren kunnen worden uitgesplitst. Indiener geeft aan dat het volgens hem goed is om ook expliciet naar de ruimtelijke impact te kijken, althans voor zover dat niet al onder de indicator 'impact op de leefomgeving' valt. Wat betreft die ruimtelijke impact, adviseert de indiener om daarbij met m.n. ook de zogenoemde 'Ladder van duurzame verstedelijking' als algemeen sturend principe mee te nemen. Adviseert wonen ook kwantitatief te benaderen.</p> <p>19. Geeft aan dat het voor milieu en gezondheidsbescherming goed is om aan te geven welke kwaliteiten daarbij als uitgangspunt dienen. Denk hierbij aan de WHO-advieswaarden en het Schone Luchtakkoord.</p>	<p>Omgevingsvisie en worden deze ambities vervolgens getoetst in deel B van het planMER. Deels zijn zij ook al onderdeel van de voorlopige koers.</p> <p>17. Voor kennisgeving aangenomen; dit wordt meegenomen in het thema cultuurhistorie en erfgoed.</p> <p>18. De ruimtelijke impact wordt meegenomen bij de impact op de leefomgeving. Bovendien wordt bij het thema landschap ook stilgestaan bij de impact van de verschillende vergezichten op het landschap. De ladder voor duurzame verstedelijking kan worden gebruikt bij de bestuurlijke afwegingen en keuzes, mede omdat dit onderdeel is van provinciaal en rijksbeleid. Een kwantitatieve onderbouwing van het wonen vormt een onderdeel van de vier vergezichten.</p> <p>19. In de Basisverkenning is de koppeling met de WHO advieswaarden al gemaakt. In het MER hanteren wij de nieuwe WHO advieswaarden (2021). Deze worden meegenomen door de verschillende aspecten (voorlopige koers, 4 vergezichten, de daaropvolgende Kern van de Visie en de Voorontwerp-Omgevingsvisie) te toetsen aan de WHO advieswaarden (2021) voor o.a. geluid en luchtkwaliteit</p> <p>20. Hiervan nemen wij met instemming kennis.</p>
--	--	--	--

		<p>20. Onderschrijft de aandacht aan de gezondheidsproblematiek. Natuur en groen kunnen hier ook een bijdrage aan leveren (naast leefstijl).</p> <p>21. Vindt het goed dat bijzondere aandacht wordt geschonken aan verduurzaming van de mobiliteit. In die zin vraagt de indiener zich af of niet aan de bereikbaarheid per OV en fiets de voorrang boven automobilititeit zou moeten worden gegeven.</p> <p>22. Geeft aan dat er bij de keuzen ook een duidelijke relatie bestaat tussen mobiliteit en wonen en in zekere zin ook werken. Indiener vraagt zich af in hoeverre je dit beoordelingsthema (mobiliteit en bereikbaarheid) daarvan dan geheel los kunt beoordelen.</p> <p>23. Geeft aan dat de HOV tussen USP – Station Bilthoven en mogelijk verder om meerdere redenen moeilijk is in te passen. De HOV-as tussen het USP Zeist en Amersfoort kan volgens de Indiener beter langs de as van de Universiteitsweg en de Utrechtseweg, waar al grotendeels een vrije busbaan aanwezig is worden aangelegd i.p.v. door de Lage Grond of langs de A28 i.v.m. de effecten op de hier gelegen ecologische verbinding tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied.</p> <p>24. Vraagt zicht af of je je niet veel meer op duurzaamheid, kwaliteit, inclusief circulariteit, zou moeten richten dan een alsmear verdere groei van de werkgelegenheid, met dus ook weer een grotere vraag naar woningen en dus ook mobiliteitsvraag, etc.</p>	<p>21. Genoemde ambitie kan een uitkomst zijn van de Toekomstdebatten. In dat geval komt dit terug in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie en worden deze ambities vervolgens getoetst in deel B van het planMER.</p> <p>22. Wij onderschrijven de relatie en de samenhang tussen de thema's. In de vier vergezichten zijn de thema's dan ook in samenhang beschreven. Desalniettemin is het ons inziens ook nuttig om de effecten op deze thema's los te beoordelen. De samenhang is tenslotte in de vier vergezichten geborgd. In de uiteindelijke visie zal deze samenhang sterk moeten terugkomen.</p> <p>23. Wij onderschrijven dat als de HOV-as tussen USP Zeist en Amersfoort wordt gerealiseerd, deze langs de as van de Universiteitsweg en de Utrechtseweg moet worden aangelegd. Wij zijn dan ook tegen een tracé langs de A28. Dit komt terug in onze zienswijze op het concept-IRP en in de aangenomen motie betreffende het IRP aangenomen op de gemeenteraadsvergadering van 25 november 2021. De effecten op de natuur van een eventueel voorkeurstracé gaan we toetsen in het MER, deel B.</p> <p>24. De transitie naar een circulaire economie is al onderdeel van de voorlopige koers. Verdere ambities zouden een uitkomst kunnen zijn van de Toekomstdebatten. In het MER gaat het vooral om het toetsen van verschillende ambities.</p>
--	--	--	--

		<p>25. Geeft aan dat m.b.t. het stimuleren van ‘recreatie en toerisme’ ook bepaalde kanttekeningen te plaatsen zijn, o.a. wat betreft de draagkracht van het landschap en m.n. ook de die van de natuur, ook al kun je door te kiezen voor een zorgvuldige ‘zonering’ wel een en ander reguleren, dat ook met respect voor aanwezige natuur/ecosystemen en bijbehorende (beschermde) soorten. Maar ook daarbij geldt dat uiteindelijk: ‘niet alles kan’.</p> <p>26. Vraagt zich of het niet de politiek is die de spelregels vaststelt. Waardoor de indiener het onduidelijk vindt wat wordt bedoeld met de passage: “Door de uit de: ‘PlanMER’ volgende (randvoorwaardelijke) spelregels in acht te nemen de gemeente zich committeert aan de visie en ambities van de Omgevingsvisie”.</p> <p>27. Indiener vindt dat als minimale basis altijd van ‘natuur- en landschapsinclusief ontwerpen’ en ook ‘natuur-inclusief bouwen’ en circulariteit moet worden uitgegaan.</p> <p>28. Vindt het goed dat er aandacht wordt besteed aan de monitoring, zodat desgewenst ook een tijdige bijsturing mogelijk is. Ook daarbij is het volgens de indiener van belang dat het duidelijk moet zijn welke indicatoren en ook meetmethoden dan van belang zijn.</p> <p>29. Indiener vindt een aanscherping van de NRD wenselijk, gezien de gegeven opmerkingen.</p>	<p>25. Voor kennisgeving aangenomen. Het MER deel A en B beoordeelt ook de effecten van de verschillende vergezichten, en dus ook voor het thema recreatie en toerisme’ de effecten op het milieu en de omgeving.</p> <p>26. De politiek, de gemeenteraad, stelt inderdaad de Omgevingsvisie vast. In de Omgevingsvisie kunnen de spelregels worden opgenomen. Indien aanbevelingen en spelregels vanuit het MER niet worden overgenomen, moet dit worden onderbouwd.</p> <p>27. Tijdens de toekomstdebatten gaan wij de hoeken van het speelveld, zoals weergeven in de vergezichten bespreken. Dan komen dit soort thema’s ook aan bod.</p> <p>28. Hiervan nemen wij met instemming kennis. Dit komt later in het proces zeker aan bod.</p> <p>29. De zienswijzen, inclusief beantwoording, nemen wij op in de Nota van Beantwoording en nemen wij voor zover gewenst mee in het MER. Dit past in de manier van werken van het gekozen ‘ontwerpend MER’. Wij achten het daarom niet noodzakelijk om een aangepaste NRD uit te brengen.</p>
--	--	---	--

4	Bewonersvereniging Maartensdijk Zuid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adviseert om het gevolgde participatietraject inzake woningbouw in de gemeente serieus te nemen en adviseert om eerst binnen de rode contouren te bouwen: onderzoek de door de inwoners voorgestelde binnenstedelijke mogelijkheden, en volg de regionale afspraken inzake woningbouw, voordat een onomkeerbaar voorschot wordt genomen op de toekomst. 2. Verbaast zich over de stelligheid waarop expliciet Maartensdijk als enige kern sterk wordt gepositioneerd als kern waar buiten de rode contouren kan worden gebouwd. Indiener adviseert om de kernen als gelijkwaardig te behandelen en te zorgen voor een evenredige verdeling van (sociale) nieuwbouw. Indiener pleit ervoor om niet weer het merendeel van de sociale nieuwbouw in Maartensdijk te bouwen en al helemaal niet buiten de rode contouren. 3. Voor indiener is het onduidelijk waarom expliciet een nieuw natuurinclusief bedrijventerrein buiten de rode contouren bij Maartensdijk wordt genoemd. 4. Vindt samenvattend dat de onderbouwing ontbreekt voor de keuze om specifiek buiten de rode contouren bij Maartensdijk te bouwen. Ook geeft indiener aan dat dit volgens hem niet past binnen het regionale beleid (Utrecht Nabij, Ontwikkelperspectief verstedelijking en bereikbaarheid Metropoolregio Utrecht 2040, met een doorkijk naar 2050 en het Programma Wonen en werken 2021 Provincie Utrecht). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het advies vanuit 'Samen werken aan Wonen' is serieuze input bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Hierbij spelen echter meerdere aspecten dan in het participatietraject inzake woningbouw is meegenomen. In de Omgevingsvisie worden integrale keuzes over de gewenste toekomstige ontwikkelingen gemaakt. Het is daarbij van belang om de verschillende beleidsopties goed in beeld te brengen en de effecten hiervan op het milieu en de omgeving in beeld te brengen om weloverwogen keuzes te kunnen maken. Daarom zijn er vier vergezichten opgesteld en worden deze beoordeeld in het MER deel A. De vergezichten brengen de uitersten van het speelveld in beeld, zo ook mogelijke uitbreidingen buiten de rode contouren. Zo kan de keuze om wel of niet buiten de rode contouren te bouwen op een weloverwogen en integrale wijze worden gemaakt. De keuze voor woningaantallen, -soorten en -locaties is geen onderdeel van het planMER, maar komt aan de orde in het Omgevingsvisieproces. Zo is er volop ruimte om nadere standpunten hierover in te brengen tijdens de 2^e Maand van de Leefomgeving in april 2022. 2. Wij brengen hier onder de aandacht dat de raad in december 2018 een amendement heeft aangenomen om in te zetten op aanpassingen van de rode contouren bij Maartensdijk om woningbouw mogelijk te maken. Ook in latere beleidsstukken komt dit terug. Daarnaast onderzoekt de gemeente voor alle kernen de
---	--------------------------------------	--	--

			<p>mogelijkheden voor bouwen buiten de rode contouren, niet alleen voor Maartensdijk. Daarom wordt in de Koersnotitie (versie 28 september) in de figuur met het assenkruis en op de verbeeldingen bij vergezicht 2 en 3 ook generiek gesproken/ aangegeven over bouwen buiten de rode contouren. In het MER deel A beoordelen wij voor alle kernen per windrichting de effecten op het milieu en de omgeving van bouwen buiten de rode contouren. Aan de hand van o.a. de Toekomstdebatten in april 2022 worden keuzes gemaakt. Deze worden in de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie verder uitgewerkt. Hierin worden dan expliciet locaties of uitbreidingsrichtingen genoemd waar dan bouwen buiten de rode contouren gewenst of ongewenst is.</p> <p>3. In de Koersnotitie, bij de NRD en in de Dialoognotitie spreken wij alleen in vergezicht 3 over de mogelijkheid van het aanleggen van een nieuw bedrijventerrein buiten de rode contouren om ruimte te faciliteren voor bedrijven uit de verschillende kernen. Op locaties binnen de rode contouren kunnen dan bedrijventerreinen worden omgevormd naar woon-werkgebieden. Net zoals bij het thema wonen buiten de rode contouren, beoordelen wij ook voor een bedrijventerrein buiten de rode contouren voor alle winrichtingen per kern wat de effecten op het milieu en de omgeving zijn om zo weloverwogen keuzes te kunnen maken. Hierbij is dus niet expliciet sprake van de intentie in dit vergezicht een nieuw</p>
--	--	--	---

			<p>bedrijventerrein specifiek in Maartensdijk aan te leggen.</p> <p>4. Juist door de hoeken van het speelveld in beeld te brengen, waar ook bouwen buiten de rode contouren van elke kern onder valt, kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt. Door de effecten van de vier vergezichten op het milieu en de omgeving in het MER deel A in beeld te brengen kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt. Aan de hand van o.a. de Toekomstdebatten (en de producten de Dialoognotitie en het MER deel A) worden keuzes gemaakt. De keuzes worden vervolgens uitgewerkt in de Kern van de Visie en de daaropvolgende tussenproducten en de uiteindelijke Omgevingsvisie. Veel van door indiener bepleite standpunten kunnen tijdens het verdere participatieproces van de Omgevingsvisie worden ingebracht. De NRD beperkt zich tot de opzet van de effecttoetsing van mogelijke ontwikkelingen.</p>
5	Gemeente Utrecht	1. Vraagt om de gevolgen van het autoverkeer voor de gemeente Utrecht mee te nemen in het MER.	1. Een kwalitatieve beschouwing van enkele effecten op de regio wordt opgenomen in deel A van het MER. In deel B van het MER wordt dit specifieker uitgewerkt.
6	Bewonersvereniging Groenekanseweg De Bilt	1. Verzoekt om specifiek te benoemen dat een samenhangende benadering van gebiedsontwikkeling en mobiliteit noodzakelijk is. Indiener is in dat verband geïnteresseerd in hoe de nieuwe Woonvisie en het nieuwe Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) zich verhouden tot de Omgevingsvisie. Zonder zicht op haalbare oplossingen voor mobiliteit is het	1. Wij onderschrijven het belang van een integrale benadering van gebiedsontwikkeling. Hierbij hoort ook altijd het aspect mobiliteit. Dit zal tot uitdrukking komen bij het maken van keuzes en het formuleren van onze visie in de komende stappen van het omgevingsvisieproces. Vanuit de thema's wonen en mobiliteit vindt input plaats

		<p>namelijk lastig om richtinggevende uitspraken te doen over toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>Indiener vindt dat de voorlopige koers, de vergezichten en het beoordelingskader van het MER ten aanzien van de thema's mobiliteit en gezondheid tekortschieten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Verzoekt om de voorlopige koers, de vergezichten en het beoordelingskader te concretiseren en te verduidelijken, zodat een navolgbare effectbeoordeling kan plaatsvinden. Indiener vindt het op dit moment onduidelijk wat bedoeld wordt met 'verkeersinfrastructuur in evenwicht', 'een goede gezondheid', 'individuele mobiliteit vindt zijn eigen weg', en 'beter faciliteren van individuele mobiliteit'. 3. Adviseert in de voorlopige koers en het beoordelingskader ook nadrukkelijk aandacht te besteden aan de wegcapaciteit, verkeersintensiteiten en doorstroming. 4. Adviseert voor de concretisering van gezondheidsbescherming aan te sluiten bij de WHO-advieswaarden voor geluid en luchtkwaliteit. 5. Adviseert om de vergezichten aan te vullen met onderscheidende kenmerken voor mobiliteit. Daarbij denkt de indiener aan bijvoorbeeld mogelijke oplossingsrichtingen die in meer of mindere mate nodig zijn om ruimte te bieden voor toekomstige ontwikkelingen, zoals benutten bestaande infrastructuur, uitbreiden van infrastructuur, 	<p>voor de Omgevingsvisie. De integrale afwegingen vinden plaats binnen het traject voor het opstellen van de Omgevingsvisie. Voor ontwikkelingen voorafgaand aan het vaststellen van de Omgevingsvisie gelden de huidige beleidskaders.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. In de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie vindt een concretisering van de koers en een synthese van de vergezichten plaats. In deel B van het MER wordt vervolgens het Voorontwerp-Omgevingsvisie getoetst. Het beoordelingskader is vooral kwalitatief van aard en waar mogelijk kwantitatief. Dit moet zoveel mogelijk aansluiten bij het strategisch karakter van de Omgevingsvisie. 3. Genoemde indicatoren zijn nu te specifiek voor de globale toetsing van dit planMER deel A. Wij bezien nog of we in een later stadium in deel B hier meer aandacht aan kunnen besteden. 4. In de Basisverkenning is de koppeling met de WHO-advieswaarden al gemaakt. Deze worden dan ook meegenomen in het MER door de verschillende aspecten (voorlopige koers, 4 vergezichten en de daaropvolgende Kern van de Visie weergeven in het Voorontwerp-Omgevingsvisie) te toetsen aan de WHO-advieswaarden voor o.a. geluid en luchtkwaliteit. 5. In de vergezichten wordt duiding gegeven aan verschillende kenmerken van mobiliteit. Zo wordt
--	--	--	--

		<p>terugdringen autogebruik, verbeteren openbaar vervoer en stimuleren deelmobiliteit.</p> <p>6. Het valt de indiener op dat de vergezichten geen onderscheidende programmatische kenmerken (richtcijfers of bandbreedte voor woningaantallen en m2 bedrijven, kantoren en voorzieningen) bevatten. Indiener vraagt zicht af of in hoeverre op basis van de huidige (abstracte) vergezichten kwantitatief onderzoek en een goede effectbeoordeling voor mobiliteit en gezondheid mogelijk is. Indiener verzoekt om de vergezichten zodanig aan te vullen dat in ieder geval kwantitatief onderzoek naar mobiliteit, geluid en lucht mogelijk is.</p> <p>7. Vindt het belang van monitoring in de NRD onderbelicht. Indiener geeft aan dat monitoring essentieel is om te kunnen sturen op het behalen van de gestelde ambities, vinger aan de pols te kunnen houden en waar nodig bij te kunnen sturen. Aan de hand van de monitoring kan bijvoorbeeld inzichtelijk worden gemaakt wanneer welke mobiliteitsmaatregelen nodig zijn om ruimte te bieden voor toekomstige ontwikkelingen. Indiener verzoekt om te verduidelijken hoe en wanneer invulling aan monitoring wordt gegeven en hoe zich dit verhoudt tot de Omgevingsvisie.</p>	<p>in vergezicht 3 en 4 ingezet op openbaar vervoer. In de Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie werken wij dit verder uit. Vervolgens worden de milieu- en omgevingseffecten van het Voorontwerp-Omgevingsvisie in beeld gebracht in het MER deel B. Het beoordelingskader voor mobiliteit en bereikbaarheid bevat 6 subcriteria: wegverkeer, openbaar vervoer, langzaam verkeer, verkeersveiligheid, verduurzaming mobiliteit en modal shift. Echter, de Omgevingsvisie beschrijft de gewenste toekomstige ontwikkelingen op hoofdlijnen. Maatregelen om doelen uit de Omgevingsvisie te behalen, moeten landen in nog op te stellen 'Omgevingsprogramma's.</p> <p>6. Het MER hanteert enkele relevante kwantitatieve indicatoren voor de toetsing van de vergezichten. Echter, door het abstractieniveau van de Omgevingsvisie, en daardoor ook het MER, is dat dikwijls niet mogelijk. In dat geval is de toetsing van kwalitatieve aard. Voor het MER zijn fictieve aantallen woningen toegekend aan de vergezichten om zo een betere toetsing van de vergezichten mogelijk te maken. Voor bedrijven(terreinen) is dat eveneens gedaan.</p> <p>7. Wij onderschrijven het belang van monitoring. Dit is echter geen onderdeel van het MER, maar valt onder de beleidscyclus van de Omgevingsvisie. Na vaststelling van de Omgevingsvisie begint de monitoring en evaluatie van de doelstellingen en</p>
--	--	--	---

			ambities uit de Omgevingsvisie. Zo kunnen we tijdig bijstellen om de doelstellingen en ambities te halen of indien gewenst de doelstellingen en ambities bij te stellen bij een update van de Omgevingsvisie. Maatregelen, zoals de mobiliteitsmaatregelen, om de doelstellingen en ambities uit de Omgevingsvisie te halen, vallen onder het nieuwe instrument Omgevingsprogramma's. Uiteraard is er een wisselwerking tussen de Omgevingsvisie en de (nog op te stellen) Omgevingsprogramma's.
7	Stichting Behoud Slagenlandschap Maartensdijk Oost	<ol style="list-style-type: none"> 1. De uitkomsten van de 1^e Maand van de Leefomgeving (april 2021) die zijn opgenomen in het participatieverslag en die aan de gemeenteraad zijn gepresenteerd, geven volgens de indiener een goed beeld van wat er leeft in Maartensdijk en wat de visie is op de omgeving. Indiener vindt het belangrijk dat dit beeld wordt meegenomen in de m.e.r. procedure en de verdere (dorpen) dialogen (2^e Maand van de Leefomgeving, april 2022). En als een belangrijke input van de wensen en behoeften vanuit Maartensdijk wordt beschouwd. 2. Het proces roept bij de indiener vragen op. In het MER worden de effecten in samenhang gewogen voor de verschillende kenmerken per vergezicht. Het lijkt de indiener daarom logisch om voor één vergezicht te kiezen i.p.v. een nieuw vergezicht op te stellen. Dit lijkt de indiener niet logisch omdat de effecten hiervan niet zijn gesondeerd en gewogen op basis van de input van de bewoners. Dit lijkt dan niet transparant omdat deze optie niet wordt besproken in bijvoorbeeld de Dorpendialoog, maar daarna wordt 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De uitkomsten van de 1^e Maand van de Leefomgeving zijn nu zoveel mogelijk verwerkt in de Koersnotitie bij de formulering van de kernkwaliteiten, de opgaven, dilemma's, de voorlopige koers en alternatieve vergezichten. Daarnaast heeft de inbreng uit de participatie een rol gespeeld bij het nader uitwerken van de beoordelingscriteria. Zo heeft de opbrengst uit de participatie bijgedragen aan de input voor het MER. 2. Er is een gerede kans dat niet alle elementen uit één vergezicht de voorkeur zullen hebben. In dat geval is het logisch om een vijfde vergezicht, te maken als Kern van de Visie. Waarschijnlijk is daarvoor wel één vergezicht de basis met samenhangende elementen uit de andere vergezichten. De Kern van de Visie werken wij vervolgens uit in het Voorontwerp-Omgevingsvisie, die op zijn beurt weer wordt getoetst in het MER deel B. Bij het opstellen van de Kern van de Visie en daaropvolgend het

		<p>gemaakt. Dat kan betekenen dat de voorkeursoptie de optie is waarop alle elementen positief scoren, daardoor een verrassingselement in zich heeft, maar ook onrealistisch en niet op draagvlak beogend perspectief/ vergezicht is. Dat lijkt de indiener niet wenselijk.</p> <p>3. Geeft aan dat in het derde vergezicht beleidskeuzen staan t.a.v. o.a. wonen rondom het stationsgebied Bilthoven en Maartensdijk, die zover bekend, nog niet zijn gemaakt en sluiten volgens de indiener ook niet aan bij de uitkomsten van de participatie zoals opgenomen in het verslag (april, 2021). Daarom wordt volgens de indiener een objectieve weging van de vergezichten belemmerd en gestuurd vanuit een onderliggende impliciete keuze over een richting die, voor zover indiener bekend, nog niet is gemaakt. Dit lijkt de indiener onwenselijk. Daarbij komt dat deze beleidskeuzen op gespannen voet staan met de Provinciale omgevingsvisie en om die reden het onderzoek daarna weinig lijkt omdat het geen potentieel alternatief kan zijn.</p> <p>4. Mist in het beoordelingskader het component verduurzaming van de landbouw. Deze component komt nadrukkelijk terug als kenmerk, maar in het beoordelingskader is er geen component die het effect meet.</p> <p>5. Vreest dat door de gekozen beoordelingsmethodiek de weging ondoorzichtig is en afbreuk doet aan de objectiviteit van het onderzoek. Door het gebruik van verschillende kwalificaties van de componenten</p>	<p>Voorontwerp-Omgevingsvisie zorgen wij er uiteraard voor dat het een realistisch beeld weergeeft, en de combinatie van thema's ook daadwerkelijk mogelijk is. In een 3^e Maand van de Leefomgeving (eerste kwartaal 2023) bespreken we het Voorontwerp-Omgevingsvisie inclusief het MER deel B nogmaals met de samenleving. Indien gewenst kunnen dan nog aanpassingen (op details) plaatsvinden in de Ontwerp-Omgevingsvisie.</p> <p>3. De vier vergezichten geven de uitersten van het speelveld weer. Voor verschillende thema's, waaronder wonen, zijn de beleidsopties waar we nog een keuze in moeten maken weergegeven in de vier vergezichten. Het klopt dus ook dat er (nog) geen definitieve keuzes zijn gemaakt. Hierbij tekenen wij wel aan dat de raad een amendement heeft aangenomen om in te zetten op aanpassingen van de rode contouren bij Maartensdijk. Door de beleidsopties uiteen te zetten in de vergezichten, kunnen we de effecten van deze opties op het milieu en de omgeving via het MER deel A in beeld brengen. Dit draagt bij aan het maken van weloverwogen keuzes.</p> <p>4. De verduurzaming van de landbouw is opgenomen als algemene ambitie in de voorlopige koers. In de vergezichten zijn mogelijke invullingen hiervan opgenomen. In het MER worden de effecten van de verduurzaming en de mogelijke invulling hiervan getoetst. In verschillende thema's van het MER komt dit dan</p>
--	--	---	---

		<p>worden de verschillende componenten anders gescoord. Het risico bestaat dat antwoorden niet goed kunnen worden geïnterpreteerd. Dit geeft volgens de Indiener sturing aan de antwoorden, mede omdat voor alle antwoorden eenzelfde scoringsystematiek wordt gebruikt (balk met 9 kleurtjes). Een balk met 9 kleurtjes voor een 4 punt schaal heeft als risico dat de uitersten weinig worden gebruikt en veel antwoorden in de categorie rondom het gemiddelde (neutraal) zullen uitkomen.</p>	<p>ook terug, zoals het hoofdstuk milieu- en gezondheidsbescherming en het hoofdstuk natuur, groen en biodiversiteit.</p> <p>5. Het MER geeft een objectieve beoordeling. Er vindt dan ook geen weging plaats in het MER. Om de beoordeling van de criteria zo inzichtelijk mogelijk weer te geven maakt het MER gebruik van een vijfpuntschaal i.p.v. een negenpuntschaal.</p>
8	Inwoner 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adviseert om per kenmerk zo helder als mogelijk te maken welk gebied bedoeld wordt met 'de regio' in de vergezichten. De grootte en de ligging van de regio kan namelijk sterk uiteenlopen en het is per onderwerp de vraag wat hiermee wordt bedoeld. Daarbij komt dat alles wat buiten de gemeente De Bilt ligt ook een eigen omgevingsvisie zal ontwikkelen. Het zijn communicerende vaten, dus als gemeente De Bilt bijvoorbeeld ervan uitgaat dat haar duurzame energie elders opgewekt wordt, moet die opwekking er wel zijn. 2. Geeft aan dat het vergelijken van de vergezichten met de referentiesituatie een zo nauwgezet mogelijke omschrijving van de autonome ontwikkelingen vereist. Indiener adviseert dan ook om de referentiesituatie zo concreet mogelijk te omschrijven. 3. Geeft aan dat het beoordelingskader in de NRD erg sterk leunt op kwalitatieve methoden; bij slechts 9 indicatoren wordt een mengvorm van 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Als richtsnoer voor de regio geldt de U16. Gemeente De Bilt neemt deel aan verschillende regionale verbanden om de samenhang te borgen, zoals het RES U16. In m.n. het Voorontwerp-Omgevingsvisie en de daaropvolgende (tussen)producten gaan wij de details verder uitwerken. Het MER (deel A en B) zal een paragraaf bevatten met een beschouwing van enkele effecten op de regio. De Omgevingsvisie De Bilt 2040 gaat over het grondgebied van de gemeente De Bilt. Om ervoor te zorgen dat de omgevingsvisies van de verschillende gemeenten op elkaar aansluiten nodigen wij ook de aangrenzende gemeenten (en de provincie Utrecht) uit om mee te denken in bijvoorbeeld de grote participatierondes. 2. Wij onderschrijven het belang van een goed omschreven referentiesituatie, zodat de vergezichten op een objectieve manier kunnen worden beoordeeld. In de Bassiverkenning staat de huidige situatie vrij uitvoerig omschreven. De

		<p>kwalitatief/kwantitatief voorgesteld. Wellicht kunnen er meer kwantitatieve beoordelingen binnen de thema's gemaakt worden. Indiener vindt dat via een kwantitatief kader het oordelen van welk vergezicht de voorkeur heeft transparanter is.</p> <p>4. Geeft aan dat het niet uit te sluiten is dat over twee decennia door gemeentelijke herindeling (denk bijvoorbeeld aan een fusie met de gemeente Zeist) er een andere dynamiek ontstaat. Indiener vraagt zich af in hoeverre het MER rekening kan houden met een fusie.</p>	<p>huidige situatie is nagenoeg gelijk aan de referentiesituatie. Het MER neemt de referentiesituatie op.</p> <p>3. Wij delen de mening dat kwantitatieve beoordelingen objectiever zijn en daardoor makkelijker en transparanter te interpreteren zijn. Waar mogelijk zijn de indicatoren dan ook kwantitatief van aard. Echter, bij veel aspecten is dat niet mogelijk en/of wenselijk vanwege het abstractieniveau van de Omgevingsvisie en dus ook het planMER.</p> <p>4. In het MER worden milieu- en omgevingseffecten opgenomen, een fusie valt hier niet onder. Eventuele andere dynamiek kan in beginsel in de toekomst altijd onderdeel zijn van een evaluatie en eventuele actualisatie van de Omgevingsvisie.</p>
9	GGDRU	<p>1. Vindt aandacht in het planMER voor gezondheid van groot belang. Door de leefomgeving gezonder in te richten kan veel gezondheidswinst worden behaald voor alle inwoners van de gemeente. Een gezonde inrichting van de leefomgeving beschermt tegen negatieve omgevingsinvloeden en bevordert de gezondheid.</p> <p>2. Adviseert uit te gaan van advieswaarden van op (inter-)nationaal gebaseerd onderzoek en die van de World Health Organization (WHO). De Nederlandse normen zijn namelijk niet uitsluitend op gezondheidkundige informatie gebaseerd, maar ook op haalbaarheid en economische aspecten. De meeste gezondheidsschade treedt op onder de Nederlandse</p>	<p>1. Hiervan nemen wij met instemming kennis. Dit is onderdeel van zowel het MER als de Koers- en Dialoognotitie.</p> <p>2. In de Basisverkenning is de koppeling met de WHO-advieswaarden al gemaakt. Deze worden dan ook meegenomen in het MER door de verschillende aspecten (voorlopige koers, 4 vergezichten en de daaropvolgende Kern van de Visie en het Voorontwerp-Omgevingsvisie) te toetsen aan de WHO-advieswaarden voor o.a. geluid en luchtkwaliteit.</p> <p>3. Het MER brengt objectief de effecten van de voorlopige koers, de vergezichten en de kern van</p>

		<p>normen. Voor luchtvervuiling bestaat geen veilige grens waaronder geen gezondheidsschade optreedt. Net als bij de WHO-advieswaarden voor fijnstof, adviseert GGDrU voor geluid ook de WHO-advieswaarden na te streven. Het horen van te veel of ongewenst geluid kan niet alleen hinderlijk zijn, het kan ook gezondheidsschade toebrengen en nadelige effecten hebben op leerprestaties, mentale gezondheid, het ongeboren kind, het cardiovasculaire en metabole systeem, en op het gehoor. Zelfs bij mensen die aangeven geen last te hebben van geluid, kan de gezondheid negatief beïnvloed worden door hinder en effecten op slaap (nl. slaapverstoring).</p> <p>3. Vindt het positief dat naast lucht en geluid ook andere milieufactoren worden genoemd. Echter, staan deze niet in verhouding tot de eerste twee genoemde (luchtkwaliteit en geluid). Daarom adviseert de indiener om de eerste twee zwaarder te laten wegen.</p>	<p>de visie (Voorontwerp-Omgevingsvisie) in beeld. In het MER vindt dan ook geen weging plaats van de zwaarte van de beoordelingscriteria. In de afwegingen voor de te maken keuzes nemen wij het advies ter harte en houden wij hier rekening mee.</p>
10	Waterschap Amstel Gooi en Vecht (ambtelijke reactie)	<p>1. Adviseert om bij waterthema's altijd een integrale benadering te hanteren. Dat wil zeggen toetsen op voldoende water (wateroverlast, waterveiligheid en droogte), maar ook op gezond water (waterkwaliteit, KRW). Dit laatste staat in de NRD niet benoemd.</p>	<p>1. Hiervan nemen wij met instemming kennis. In het MER worden de effecten van de verschillende wateraspecten, zowel kwantiteit als kwaliteit, in beeld gebracht.</p>
11	Inwoner 2	<p>1. Vindt de NRD een goed en leesbaar stuk met prima illustraties. Indiener mist in het stuk een lokale trendanalyse en de manier waarop de verschillende visies hierbij aansluiten. Indiener denkt zelf aan klimaatverandering, vergrijzing in de gemeente, impact van deelname aan de life science as, aantrekkelijke woongemeente voor jonge gezinnen en</p>	<p>1. Wij onderschrijven het belang van trendanalyses voor (het opstellen van) de Omgevingsvisie. Wij hebben er echter voor gekozen deze niet op te nemen in de NRD. De NRD richt zich m.n. op het proces voor het uitvoeren van de m.e.r.. De maatschappelijke trends waarop de gemeente (beleidsmatig) moet inspelen, zijn opgenomen in de Basisverkenning. In (deel B van) de</p>

		starters op de woningmarkt, concentratie sociaal zwakkere.	Omgevingsvisie werken wij dit waar nodig verder uit.
12	Mooisticht	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spreekt waardering uit voor de NRD en de wijze waarop archeologie en cultuurhistorie zijn meegenomen. 2. Adviseert om in par. 3.1 van de NRD (voorlopige koers) een apart punt toe te voegen: <i>Archeologie, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit</i>. Uitgangspunt is dat bij ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit, archeologische waarden en cultuurhistorisch waardevolle objecten, elementen en monumenten worden behouden en versterkt. Het gaat indier vooral om de toevoeging van het aspect ruimtelijke kwaliteit. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hiervan nemen wij met instemming kennis. 2. De ambities in de voorlopige koers in par 3.1. zijn afkomstig uit de door het college vastgestelde Koersnotitie. Zij zijn als zodanig inhoudelijk nu geen onderwerp van discussie binnen het MER. Daarin gaat het immers vooral om toetsing van alternatieven. Wel zijn wij van mening dat dit een waardevolle toevoeging kan zijn aan de ambities in de Kern van de Visie en de (Voorontwerp) Omgevingsvisie. Dit onderdeel kan worden ingebracht tijdens de volgende participatierondes, zoals in de 2^e Maand van de Leefomgeving.